

Article Arrival : 21/02/2021

Published : 25.04.2021

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.3160>Reference Ersoy, A. & Çimen, E. (2021). "Ortaokul Öğrencilerinin Özgüven İle Beden Eğitimi Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:7, Issue:82; pp:2011-2020

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÖZGÜVEN İLE BEDEN EĞİTİMİ DERSİ TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Examining The Relationship Between Self-Esteem And Physical Education Course Attitudes Of Middle School Students

Prof.Dr.Adnan ERSOY

1 Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Kütahya/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7018-9318>

Öğretim Görevlisi. Erkan ÇİMEN

Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Bölümü, Isparta/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0043-0110>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin özgüven ile beden eğitimi dersi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya, Isparta ilinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında, toplam nüfus yoğunluğu ve araştırma evreni 2100 olan, üç resmi ortaokulda öğrenim gören, basit tesadüf yöntemi ile seçilmiş, 422 gönüllü öğrenci katılmıştır. Araştırmada, mevcut durumu ortaya koymak için betimsel ve ilişkisel tarama yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada katılımcılardan kişisel bilgi formu ile ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ve özgüven ölçeklerini doldurmaları istenmiştir.

Çalışmada istatistiksel işlemler bilgisayara ortamından IBM SPSS 22.0 adlı paket program kullanılarak yapılmıştır. Katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanlar aritmetik ortalama ve standart sapma $X \pm Sd$ olarak sunulmuştur. Ölçeklerden arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için spearman @korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır.

Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda, katılımcıların özgüven değerlerinin ortalamasının üzerinde olduğu, beden eğitimi dersi tutumunun ise ortalamasının altında olduğu tespit edilmiştir. Özgüven ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında düşük düzeyde negatif yönde ilişki oluşturulan modelin ise anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun sebebinin, özellikle eğitim ve öğretim hayatlarının önemli dönemlerinden birisi olan bu süreçte gerek okullardaki yöneticilerin gerekse ebeveynlerin sınavlarda öncelikli konuların çalışılması yönündeki düşünce ve tutumlarından veya beden eğitimi ve spor dersinin işleniş şekline ve ders saatinin yetersiz olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Özgüven, Beden Eğitimi, Tutum

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the relationship between the self-esteem and physical education course attitudes of middle school students. In the 2019-2020 academic year in the province of Isparta, 422 volunteer students, who were selected by simple coincidence method, with a total population density and research universe of 2100, studied in three official secondary schools, participated in the study. Descriptive and relational screening methods were used in the research to reveal the current situation. In the study, participants were asked to fill out the physical education course attitude and self-confidence scales for secondary school students with a personal information form.

In the study, statistical operations were performed using a package program called IBM SPSS 22.0 from a computer environment. The scores obtained by the participants from the scales were presented as arithmetic mean and standard deviation $X \pm Sd$. Spearman @correlation and regression analyses were applied to reveal the relationships between the scales.

As a result of statisticals, it was found that the self-confidence values of the participants were above average, and the attitude of the physical education course was below average. It was found that the model, which created a low-level negative relationship between self-confidence and physical education course attitude levels, was significant. It is thought that the reason for this result may be due to the thoughts and attitudes of both school administrators and parents towards studying priority subjects in exams, the way physical education and sports lessons are taught, and the insufficient course time, especially in this process, which is one of the important periods of their education and training lives.

Key Words: Secondary School, Self-Confidence, Physical Education, Attitude

1. GİRİŞ

Modern toplumda insanı bütün özellikleriyle değerlendirdiğimizde eğitimin insan yaşamında büyük önemi vardır. Disiplinli ve sistemli bir yaşam tarzında fiziksel, zihinsel ve psikolojik olarak programlı bir eğitim içerisinde hayatını idame ettirmektedir (İnceoğlu, 2004). İnsana özgü olan bir faaliyet eğitim çünkü psikolojik ve fizyolojik yönden yapısı gereği eğitime her zaman muhtaçtır (Koçak, 2002; Özdiç, 2020). Eğitimde amaç ve hedeflerin gerçekleşmesi açısından öğrencinin fiziksel eğitimi ile zihinsel eğitimine imkân verilmelidir. Bu bağlamda, Beden eğitimi ve spor 'un, ayrılmaz bir parçası genel eğitim olduğu gösterilmiştir (Koçak, 2002). Bireyin özelliklerinin ilgi ve yeteneklerinin doğrultusunda vücudunun neler yapabileceğini görmesi yolunda bazı etkinlik ve aktiviteler eğitimden geçer. Bu eğitim sayesinde bireyin kendini tanımasına fırsat verir, dikkatini bir noktaya odaklanarak becerilerini gerçekleştirmesine olanak sağlar (Koçyiğit vd., 2020). Diğer derslere göre kıyaslandığında beden eğitimi dersi kişinin kinestetik çalışmalarla fiziksel gelişimini sağlarken; öte taraftan zihinsel, toplumsal ve duyuşsal gelişimine de oldukça katkı sunmaktadır. Ayrıca, bireylerin toplumsallaşma süreci içerisindeki (Türkay İK, 2020) sosyal ve kişisel olarak fizyolojik, psikolojik ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunduğu söylenebilir (Akıncı ve Çakır, 2019). Eğitim ve öğretimde okul, öğretmen ve ailenin merkezindeki öğrencinin; öğretmene, akrana, okul yönetimine veya spora ilişkin görüşleri önemli olmakla birlikte beden eğitimi ve spora olan tutumların incelenmesi, bu derse yönelik olumlu veya olumsuz görüşlerin tespit edilmesi, oluşturulacak yeni müfredatlar açısından fikir verebilir (Arıkan, 2020). Dolayısıyla kişilerin beden dersine ilgi duymasını sağlamak ve yönlendirmek için tutum ve algılarını olumlu yönde etkileyecektir (İnceoğlu, 2004). Bu durumda beden eğitimi ve sporu tanımak anlamak ve kavramak önem arz etmektedir. Beden eğitimi dersi hem sosyalleşme yönünden hemde kişilerle bir araya gelme unsurudur. Bu sebeple bu ders, birey tarafından sıhhatinin korunmasına, rekreatif vakitlerden iyi bir biçimde faydana bilmesine olanak sağlayan bir etkinliktir (Baykoçak, 2002). Hareket ederek öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmenin adı beden eğitimidir. Farklı bir ifadeyle planlı ve sistemli gelişme doğrultusunda hareketlerin yaşantıya dönüştürme şeklidir (Aracı, 2006). (Açak 2005)'a göre beden eğitimi ve spor, kişileri psikolojik ve fiziksel olarak geliştiren, minimum efora rağmen maksimum yarar gösteren ve spor etkinliklerini içerisine alan bir ilimdir. Güneş (2004)'e göre ise beden eğitimi içerisinde eğitici oyunlar ile jimnastik gibi spor etkinlikleri bulunan bedensel aktiviteler ile genel kavramları bulduran eğitim aracıdır. Beden eğitimin ve spora katılımının, spor branşına olan uyumun, bedensel ve fizyolojik yönü ile gelişime katkıları vardır. Bunun yanı sıra, ruhsal ve sosyal özellikler açısından iyileştirici ve rehabilite yanı bulunmaktadır. (Salar vd., 2012.; Koçyiğit vd., 2018). Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihin ve duyuşsal ilerlemeye katkısı olan en önemli rolü bulunan bunun yanında fiziksel gelişime faydası olduğu ifade edilmektedir (Yıldız ve Güven, 2013). Beden eğitimi, fertlerin keşfedilmemiş bilinmeyen özelliklerini ve üretken yönünü işlevselleştiren etken rol oynar (Akgül vd., 2012). Bunker (1991) çocuklar oynayarak veya hareketler yoluyla öğrenme gerçekleştirirken, fiziksel aktivitelerin çocuklar kendi yeteneklerine güvenmeyi ve onu bu sayede elde ettiklerini ifade savunur. Beden eğitimi ve sporun gerçekleştirildiği mekân ve ortamlarda öğrenciler kendi yeteneklerini gösterdiklerinde hedefe ulaşarak özgüvenlerinin arttığını belirtmektedir. Araştırmacılar kendine güvenen sporcuların inançları sayesinde başarıya ulaştıklarını bildirmişlerdir (Yıldırım,2013). Lindenfield özgüven kavramını , iç ve dış özgüven olarak 2 aşamaya ayırmıştır. İç özgüveni; insanın hoşgörülü, mutlu olma gibi duygu ve düşünceler içinde olan bir kişi olarak ifade etmiştir. Bireyin çevresinde göstermiş olduğu davranışlarından hoşnut ve emin bir şekilde olmasına dış özgüven adı verilmektedir. Bireyin kendini sevmesi, kendini tanıması, belli hedefler koyması ve pozitif düşünce içinde olması gibi ifadeler iç özgüveni oluştururken; iletişimin ve duygunun kontrol altına alınması gibi kavramlar dış özgüveni oluşturduğu bilinmektedir (Başoğlu, 2007). (Özgüven 1998) ise “bireyin belirli bir objeyi, kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme yönünde davranmaya, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimi” diye adlandırılmaktadır. Başka tanım çeşidine bakılırsa , “psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan bir hazır olma durumudur” (Sherif ve Sherif, 1996). Tutum (Türker ve Özaltın, 2015) tarafından kişinin kendisine veya çevrede bulunan herhangi bir objeye, sosyal konuya ve olaya karşı deneyimi, bilgi, duygu ve motivasyona dayanarak ortaya koyduğu zihni, hissi ve tutumsal reaksiyon veya ön meyillenme şeklinde ifade edilmiştir.

Okullarda öğrencilerin ders, konu, öğretmen veya okul yöneticilerine karşı oluşturdukları tutumlar; dersleri sevmelerini, derse devam etmelerini veya derslerde başarı düzeylerini etkileyebilir. Araştırmacı tarafından yapılan literatür taramasında, çeşitli katılımcı guruplarında tutum (Pepe ve ark, 2011, Turan ve ark, 2018, Dalbudak ve Yiğit, 2019, Alp ve Süngü, 2016) konularını inceleyen çalışmaların varlığı mevcuttur. Ayrıca, literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, Hekim, Gülsoy ve Saygılı (2016) tarafından yapılan araştırmada ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ait tutumları incelenmiştir. Ryan vd. (2003) ortaokul da öğrenim öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi ve öğretmenine yönelik tutumu araştırmışlardır. Arıkan vd. (2006), beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilkököl öğretmeni olmak için eğitim alan öğrencilerin tutumlarını incelemiş ve bu derse ilişkin tutumların olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Son olarak literatür incelendiğinde Hünük 'ün (2006) , Çetin'in (2007), (Güllü ve Korucu, 2005) ilköğretim öğrencilerine beden eğitim ve spor dersine karşı tutumları ile çalışmaları mevcuttur. Uluslararası literatür incelendiğinde öz güven ve pozitif davranış geliştirme gibi kavramlarla ilişkiyi inceleyen araştırmalar mevcuttur (Simpkins, Slutzky, 2009, Bisgin, Demirel, 2013, Üstün, 2013). Ancak özgüven ve beden eğitimi tutum konularının birlikte çalışıldığı araştırmalara rastlanmamıştır. Araştırmanın bu açıdan literatüre kaynak teşkil etmesi ve önem taşıdığı düşüncesiyle ortaokul öğrencilerinin özgüven ile beden eğitimi dersi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, mevcut durumu ortaya koyan betimsel (survey) ve ilişkisel tarama yöntemleri kullanılmıştır (Karasar, 2007).

2.2. Gönüllü Gruplarının Oluşturulması

Araştırmaya Isparta ilinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında toplam nüfus yoğunluğu ve araştırma evreni 2100 olan üç resmi ortaokulda, öğrenim gören basit tesadüfî yöntem (Çıngı, 1994) ile seçilmiş 422 gönüllü öğrenci katılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Değişkenler	N	%
Yaş	10	15	3,6
	11	114	27,0
	12	174	41,2
	13	119	28,2
Cinsiyet	Erkek	193	45,7
	Kadın	229	54,3
Sınıf	5	96	22,7
	6	142	33,6
	7	119	28,2
	8	65	15,4
Anne Eğitim Durumu	İlkokul ve ilköğretim	142	33,6
	Lise ve dengi	173	41,0
	Lisans ve Lisansüstü	107	25,4
Baba Eğitim Durumu	İlkokul ve ilköğretim	80	19,0
	Lise ve dengi	174	41,2
	Lisans ve Lisansüstü	168	39,8
Gelir Düzeyi	1500-3500	194	46,0
	3501-5500	152	36,0
	5500 ve üzeri	76	18,0
Spor Yapma Durumu	Evet	209	49,5
	Hayır	213	50,5

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğrencilerin, Yaş değişkenine göre, % 3,6'sını 10 yaş, %27,0'sini 11 yaş, % 41,2'sini 12 yaş, % 28,2'sini 13 yaş gurubunda Cinsiyet değişkenine göre, %45,7'sini Erkek, %54,3'ünün Kadın, Sınıf değişkenine göre, % 22,7 'sinin 5. Sınıf, %33,6 6.sınıf, %28,2'sinin 7.sınıf, 15,42'ünün 8.sınıf, Anne Eğitim Durumu değişkenine göre, % 33,6 İlkokul ve ilköğretim, % 41,0'ının, Lise ve dengi, % 25,4'ünün Lisans ve Lisansüstü eğitim düzeyinde olduğu, Baba Eğitim Durumu değişkenine göre, %19,0' unun İlkokul ve ilköğretim, %41,2'sinin Lise ve dengi, % 39,8'inin Lisans ve Lisansüstü, eğitim düzeyinde olduğu, Gelir Düzeyi değişkenine göre, % 46,0' ının 1500-3500 tl, % 36,0 'ının 3501-5500 tl, %18,0'ının 5500 ve üzeri tl gelir düzeyi olduğu, Spor Yapma Durumu değişkenine göre, % 49,5 'inin Evet, % 50,5'inin Hayır olduğu tespit edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile ortaöğretim öğrencileri kapsayan beden eğitimi dersi tutum ve özgüven ölçeklerinin uygulanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Yoğun pandemi sürecinde veri toplama işlemleri internet ortamı üzerinden Google document uygulaması aracılığıyla yapılmıştır.

2.4. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile ortaöğretim öğrencileri kapsayan beden eğitimi dersi tutum ve özgüven ölçeklerinin uygulanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Yoğun pandemi sürecinde veri toplama işlemleri internet ortamı üzerinden Google document uygulaması aracılığıyla yapılmıştır.

Çalışmaya katılan ortaokul öğrencilerinin yaş, cinsiyet, anne, baba eğitim düzeyi, gelir, öğrenim görülen sınıf ve uğraştığı spor türü ile alakalı bilgilerini elde etmek amacıyla 7 soru içermektedir. **Özgüven Ölçeği:** Ölçek, Akın (2007) tarafından Bandura 'ya ait lisede öğrenim gören öğrenciler için toplumsal-kognitif teorisi kapsamında öz yeterlilik kuramını kabullenerek geliştirmiştir. Ölçeğin faktör yükleri .31 ile .75 arasında değişmektedir. Ölçek 33 madde ve 5'li Likert tipi olarak düzenlenen bu ölçekten alınan en yüksek puan 165, en düşük puan ise 33'tür. Negatif yönde madde içermeyen ölçekten elde edilen yüksek puan, üst seviyede özgüveni belirtmektedir (Akın, 2007).

Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği: Öğrenci tutumlarını belirleme yönünde Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen, 12 olumlu, 12 olumsuz olmak üzere 24 maddeden oluşan "Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, "Tamamıyla katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, tamamıyla katılmıyorum" ifadelerinden oluşmaktadır. Ölçeğin olumlu maddeleri; "Tamamıyla katılıyorum" ifadesinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde, olumsuz maddeleri ise "Tamamıyla katılmıyorum" ifadesinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde puanlanmaktadır. 5'li likert tipinde maddelerden oluşan ölçekten alınabilecek en yüksek puan 120 puan iken, en düşük puan 24 puandır. Altay ve Demirhan (2001) tarafından ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.93, ölçüt geçerliliği katsayısı ise 0.83 olarak hesaplanmıştır (85). Bu çalışma kapsamında ölçeğin güvenilirlik hesaplaması için yapılan Cronbach Alpha sonucunda güvenilirlik değeri. 74 olarak bulunmuştur.

2.5. Verilerin Analizi

Çalışmada istatistiksel işlemler bilgisayara ortamından IBM SPSS 22.0 adlı paket program kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verilerine normallik durumlarını incelenmek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemlere göre çarpıklık ve basıklık dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların ölçek puanının çarpıklık-basıklık ve Kolmogorov-Smirnov testi anlamlılık düzeyi sonuçları.

Ölçek	N	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov
Özgüven	422	-.922	1.099	.000
Beden Eğitimi Dersi Tutum	422	1.066	.833	.000

George ve Mallery (2016) çarpıklık ve basıklık değerlerinin ideal olarak ± 2 arasındaki değerlerin de kabul edilebilir olduğu açıklamıştır. Bu veriler doğrultusunda, parametrik istatistik analiz testleri kullanılmıştır. Katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanlar aritmetik ortalama ve standart sapma $X \pm Sd$ olarak sunulmuştur. Ölçeklerden arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için spearman @korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların özgüven ölçeğinden aldıkları puanların betimsel istatistiği.

Ölçek	N	Min	Max	x±Sd
Özgüven	422	59.00	165.00	136.088±18.934

Çalışmaya katılan öğrencilerin özgüven ölçeğinden aldıkları puanın (136.08±18.93) düzeyinde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların betimsel istatistiği.

Ölçek	N	Min	Max	x±Sd
Beden Eğitimi Dersi Tutum	422	24.00	120.00	46.597±20.211

Çalışmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanın (46.59±20.21) düzeyinde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 5. Katılımcıların Özgüven ile Beden Eğitimi dersine karşı tutuma ilişkin korelasyon analizi

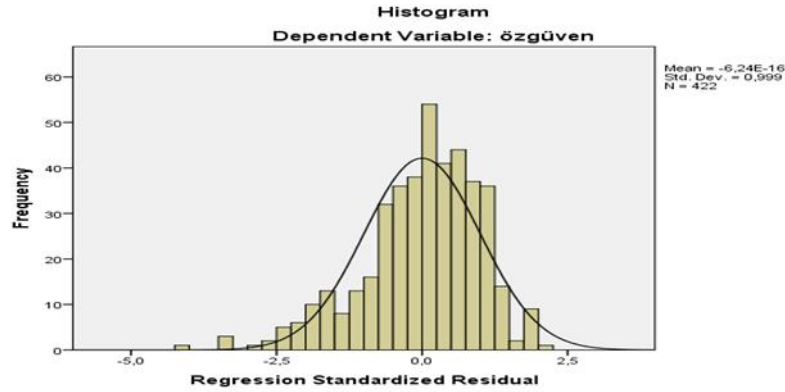
Özgüven	Beden Eğitimi Dersi Tutum	
	r	p
	-.302	.000
	n	422

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların özgüven düzeyleri ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında ($r=-.302$, $p=.000$) düşük düzeyde negatif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Özgüven ile Beden Eğitimi dersine karşı tutuma ilişkin regresyon analizi

	β	t	p	R	R ²	f	p
Özgüven							
Beden Eğitimi Dersi Tutum	-.302	-6.503	.000	.302	.091	42.289	.000

Tablo 6 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin özgüven ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında model anlamlı bir ilişki sunmaktadır ($R=.302$, $R^2=.091$; $p<.05$). Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t- testi sonuçları incelendiğinde; beden eğitimi dersi tutum'un ($t=-6.503$, $p = .000$) özgüven düzeylerini yordadığını ve toplam varyansın %9'unu açıkladığı görülmüştür. ($F_{(1, 420)} = 42.289$, $p < .05$).

Şekil.1 Histogram

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

İnsanların beden eğitim ve spora olan ilgisinin temelinde yatan düşünce fiziksel ve zihinsel iyi olma hali dışında zinde ve dinamik bir yapıya kavuşma isteğidir. Dolayısıyla kişisel faydası olduğu gibi sosyal yönden de gelişmenin önemli olduğu ifade edilmektedir. Beden eğitimi ve spor dersi açısından incelendiğinde çocuklarımızın fiziksel ve zihinsel yönden gelişmesi öngörülmürken, bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar açısından kendi yetenek ve kapasiteleri göz önüne alınarak yetiştirilmelidirler.

Yapılan çalışmada, öğrencilerin ölçeklerden özgüven değerlerinin ortalamasının üzerinde olduğu tespit edilmiştir. (Tablo 3). Araştırmacı tarafından literatür incelemesinde; Gencer (2019) yaptığı çalışmada imam hatip liselerinde öğrenim gören öğrencilerin özgüven düzeylerini yüksek olarak tespit etmiştir. Yine beden

eğitimi ve spor yüksekokulunda eğitim alan öğrencilere yaptıkları araştırmada, zgven puan ortalama değerlerini yüksek olduğunu rapor eden çalışmalarla rastlanılmıştır (Doğru, 2017; Bostancı ve ark., 2016). Karabulut, (2019) amatör sporculara yaptığı çalışmada, Frischknecht ve ark, (2016) jimnastik ve futbol sporcuları ile yaptığı araştırmada, ztrk ve ark, (2016) judocularla yaptığı çalışmada, sportif zgven düzeyini yüksek bulduklarını bildirmişlerdir. Ezmeci ve Dilekmen (2016) ilkokul birinci sınıflara yaptığı çalışmada anaokulunda eğitim gören öğrencilerin hiçbir eğitim almamış öğrencilere göre zgven düzeyleri anlamlı ve yüksek olduğunu tespit etmiştir. Sunulan bu çalışma ile çalışmamız arasında benzerlik gösterdiği düşünülmektedir. Bu durumun bu eğitim sürecinin içerisindeki öğrencilerin akademik yönden gelişimleri ve gösterdikleri akademik başarıdan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada, öğrencilerin ölçeklerden beden eğitimi dersi tutum değerlerinin ortalamanın altında olduğu tespit edilmiştir. (Tablo 4). Araştırmacı tarafından yapılan literatür taramasında; (Hünük ve Demirhan, 2003; Kangalgil vd., 2006; Kannan, 2015., Erhan ve Tamer, 2009; Balyan 2009; Ramsey 2012; ve Jaureguy (2013)'ın yaptığı araştırmalarda öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumunu düşük seviyede bulduklarını bildirmişlerdir. Literatürdeki bu bilgilerin çalışmamızla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Bu durumun; okuldaki yöneticilerin ve ebeveynlerin öğrencilerin akademik başarılarını yüksek tutma çabaları, önemli sınavlar öncesi beden eğitimi dersi dışındaki derslere ağırlık vermeleri sonucu beden eğitimi dersine olan tutumun azaldığı düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada, katılımcıların zgven seviyeleri ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında düşük seviyede negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. (Tablo 5). Araştırmacılar tarafından yapılan literatür taramasında zgven'in sosyal destek (Doğan, 2019), yaşama amacı ve olumlu ilişkiler (Bilgin, 2017; Lackovic ve Dekovic, 1990) arasında olumlu, erteleyici karar verme stili (Atılğan, 2018), sınav kaygısı (ner, 1990) ve mükemmeliyetçi benlik (Ceylan, 2017) düzeyleri arasında negatif bir ilişkinin olduğunu rapor eden çalışmalarla rastlanılmıştır. Beden eğitimi dersine tutum'un sosyal zekâ (akmak Yıldızhan ve ağlayan, 2019), zyeterlik (Alemdağ ve ark, 2014; Altuntaş ve ark, 2016) ve akademik başarı motivasyon (Akandere ve ark, 2010) arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu rapor eden çalışmalarla rastlanılmıştır.

Eğitimin en önemli hedef ve amaçlarından biri kişiye zgven kazandırabilmektedir. Bireylerin sahip olması gereken zgven, mutlu başarılı bir yaşam için ve en önemli özelliklerden biridir. Özgüven; kişinin kendine karşı iyi ve pozitif hisler geliştirmesi sayesinde kendini iyi anlaması çevresiyle ve insanlarla barışık olması anlamına gelmektedir (Akagündüz, 2006). Eğitimde hedefleri gerçekleştirebilmek için, öğrencilerin bilgi ve beceriler dışında istenilen tutum ve öğrenmeyi göstermeleri beklenmektedir. Birçok eğitimin hedefi arasında , yüz yüze veya doğrudan, öğrencilere olumlu tutumlar kazandırmak bulunur. Bireylerin farklı koşullarda nasıl davranacağı ile ilgili birçok özellik içeren tutumlar bulunmaktadır

Tutum; kişinin kendi hayatındaki bir durum için güdüsel, hissi ve kognitif proseslerin kalıcı ve devamlı olarak örgütlenmesidir (Alp ve Süngü 2016).

Kişilerin davranışlarını biçimlendiren tutumun eğitim ğretim sistemi içinde öğrencilerin derslere olan, ilgi ve yaklaşım düzeyi ile okul başarı seviyelerini etkilediği bilinmektedir. Beden eğitimi dersi söz konusu olduğunda, beden eğitimi dersine karşı pozitif tutum kazanan öğrencilerin ders amaç ve hedeflerine ulaşmasında yardımcı bir rol oynamaktadır (Başer, 2009). Beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum içinde olan öğrenciler, beden eğitimi ders aktivitelere isteyerek coşkulu bir şekilde iştirak edebilirler, böylece ders aktivitelerinin verimli olmasını sağlayarak dersin özel ve genel hedeflerine ulaşmada kolaylık sağlar veya öğrencilerin gelecekte yapılacak farklı fiziksel etkinliklere istekli katılımlarını temin edebilir (Chung ve Phillips, 2002; Silverman ve Scrabis, 2004).

Ortaokul ğrencilerinin zgven ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında model anlamlı bir ilişki sunmaktadır. Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t- testi sonuçları incelendiğinde; beden eğitimi dersi tutum'un zgven düzeylerini yordadığını ve toplam varyansın %9'unu açıkladığı görülmüştür. Ancak bu ilişkinin düşük seviyede ve negatif yönde olduğu görülmüştür (Tablo 6). Araştırmacılar tarafından yapılan literatür incelemelerinde, Yaylacı (2012) alışmasında, öğrencilerin beden eğitimi dersi ile alakalı genellikle; dersin niteliği, öğretmenlerin kalite düzeyi, ilgi ve gereksinimlerinin göz önüne alınması ve ders saatinin yetersiz olduğu gibi problemlerin bulunduğunu ifade etmiştir. Literatür taramasında, beden eğitimi öğretmenleri ile ğretim programının ğrenci tutumları üzerinde etkisi olduğunu bildiren çalışmalara rastlanılmıştır (Balyan ve ark., 2012; Chung ve Phillips, 2002; Figley, 1985; Hicks, 2004; Jaureguy, 2013).

Gürbüz'ün (2011) 6 ve 8 sınıflara yaptığı çalışmada, Hünük ve Demirhan, (2003), Kangalgil ve ark., (2006), ilköğretim, lise, üniversite öğrencilerine, Erhan ve Tamer, (2009) İlköğretim ve orta öğretim öğrencilerine, Kannan, (2015) lise öğrencilerine, Balyan (2009), İlköğretim 2.kademe öğrencilerine, Ramsey (2012) ortaokul öğrencilerine ve Jaureguy (2013) 6.sınıf öğrencilerine yaptığı araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik ilişkin tutumlarının negatif ve düşük seviyede olduğu tespit etmişlerdir. Literatürde sunulan bu çalışmalardan elde edilen bulgular benzerlik göstermekte ve desteklemektedir. Yapılan araştırmada çözüm noktasında ebeveynler ile öğrencilerde farkındalık oluşturularak, beden eğitimi ve spor dersi ile ilgili bilinç oluşturulabilir ve farklı çözümler geliştirilebilir.

Sonuç olarak; ölçeklerden özgüven değerlerinin ortalamasının üzerinde, beden eğitimi dersi tutum ortalamasının ise düşük olduğu; ortaokul öğrencilerinin özgüven ile beden eğitimi dersi tutum düzeyleri arasında düşük düzeyde negatif yönde ilişki, oluşturulan modelin ise anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun, özellikle eğitim ve öğretim hayatlarının önemli dönemlerinden birisi olan bu süreçte gerek okullardaki yöneticilerin gerekse ebeveynlerin sınavlarda öncelikli konuların çalışılması yönündeki düşünce ve tutumlarından veya beden eğitimi ve spor dersin işleniş şekline ve ders saatinin yetersiz olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akagündüz, N. (2006). "İnsan Yaşamında Özgüven Kavramı", Ümraniye Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Yayınları, İstanbul.

Akandere, M.; Özyalvaç, N. T. & Duman, S. (2010). "Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi", (Konya Anadolu Lisesi Örneği), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (24), 1-10.

Akgül, S.; Göral, M., Demirel, M. & Üstün, Ü. D. (2012). "İlköğretim öğrencilerinin okul içi ve okullar arası sportif etkinliklere katılma nedenlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması", Dumlupınar üniversitesi sosyal bilimler dergisi, 32(1), 13-22

Akın, A. (2007). "Öz-Güven Ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 167-176.

Akıncı, A.Y. & Çakır, F. (2019). "14-17 Yaş Grubunda Liselerde Futbol Oynayan Sporcuların Spora Karşı Sporcu Beklentileri ve Çevresel Faktörlerin Bazı Değişkenlere Göre Sporcu Etkileme Düzeylerinin İncelenmesi", Social Sciences Studies Journal, Vol:5, Issue:50, pp.6486-6491

Alemdağ, S.; Öncü, E. & Sakalhoğlu, F. (2014). "Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(2), 45-60.

Alp, H. & Süngü, B. (2016). "Üniversite öğrencilerinin spora karşı tutumlarına beden eğitimi ve spor dersinin etkisi", Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:5 Özel Sayı ISSN: 2146-9199.

Altuntaş, E.; Kul, M. & Karataş, İ . (2016). "Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki ", Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi , 2 (2) , 196-215 .

Arıkan, G. (2020). "Analysis of Secondary School Students' Attitudes and Self-Efficacy Perceptions towards Physical Education and The Sports Course", World Journal of Education 10(6)

Atılğan, D. (2018), "Beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin özgüven düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi", Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 20 (4).

Balyan M (2009). "İlköğretim 2. kademe ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları sosyal beceri ve özyeterlik düzeylerinin karşılaştırılması", Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Balyan M.; Yerlikaya Balyan K. & Kiremitçi O (2012). "Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve özyeterlik düzeylerine etkileri", Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(2), 196-201.

Başer, S. A. (2009). "Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Karşı Olan Tutumlarına Etkisi", Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Başoğlu, S. T. (2007). “Sınav kaygısı ile özgüven arasındaki ilişkinin erinlik döneminde incelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bisgin, H. & Ustun U.D. (2013). “Analysis of Elite Male Wrestlers’ Social Comparison Levels According to Socio-Demographic Backgrounds”, Turkish Journal of Sport and Exercise, 15(3): 60-63.
- Bostancı T. G.; Özen G.; Yıldız N. O. & Üzüm H. (2016). “Studying Self-Confidence Perception Of School Of Education And Sports Students In Terms Of Different Variables”, The 10th International Conference In Physical Education, Sports And Physical Therapy, November 18-20, Firat University, Elazig, Turkey
- Bunker, L. K. (1991). “The role of play and motor skill development in building children's self-confidence and self-esteem”, The Elementary School Journal, 91(5), 467-471.
- Ceylan, A. (2017). “Ergenlerde Mükemmeliyetçi Benlik Sunumunun Özgüven ile İlişkisi”, Yüksek lisans tezi, Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Chung M. & Phillips DA (2002).” The relationship between attitude toward physical education and leisure time exercise in high school Students”, Physical Educator, 59(3), 126-139.
- Çakmak Yıldızhan, Y. & Çağlayan, G. N. (2019). “Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile sosyal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 24(4), 227-240
- Çetin, M. (2007). “Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması”, Kırşehir İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çingı, H. (1994). Örneklem Kuramı, Hacettepe Üniversitesi Basımevi, Ankara:
- Dalbudak İ. & Yiğit Ş.M (2019). “Hearing Impaired Students’ Attitudes Towards Physical Education and Sports”, Journal of Education and Training Studies Vol. 7, No. 9; 55-60.
- Demirel, M. (2013).”Investigating Guilt and Shame Situations of Secondary School Students According to Participation in Sport Activities and Different Variables”, International Journal of Academic Research Part B, 5(2): 259-263.
- Erhan, S.E. & Tamer, K (2009). “Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersi için gereken tesis araç-gereç durumları ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiler”, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11(3), 57-66.
- Ezmeci, F. & Dilekmen, M. (2016).”İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özgüvenleri”, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,18-(1), 513-534
- Figley, G.E. (1985). “Determinants of Attitudes toward physical education, Journal of Teaching in Physical Education”, 4, 229-240.
- Frischknecht, G.; Pesca, A. D. & Cruz, R. M. (2016). “Adaptation and Validation of SportConfidence Measure to Gymnasts and Football Players”, Psico-USF, 21(3): 539-49.
- George, D. & Mallery, P. (2016). *IBM SPSS Statistics 23 Step by Step: A Simple guide and reference*. New York: Routledge, 112-120.
- Güllü, M. & Korucu, G. (2005). “İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi”, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, 10–11 Haziran, Bursa.
- Günalp, A (2007). “Farklı Anne Baba Tutumlarının Okul Öncesi Eğitim Çağındaki Çocukların Özgüven Duygusunun Gelişimine Etkisi”, (Aksaray İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Hekim, M.; Saygılı, G. & Gülsoy, H. G. (2016). “Ortaokul öğrencilerinin bedensel zekâ ve cinsiyet değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Isparta ili Örneği)”, XV. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Hicks L.L. (2004). “Attitudes toward physical education and physical activity of Students enrolled in the classes of teachers of the year”, Unpublished doctoral dissertation, Purdue University, West Lafayette.

- Hünük D. & Demirhan G. (2003). ‘‘İlköğretim sekizinci sınıf, lise birinci sınıf ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması’’, Spor Bilimleri Dergisi, 14(4), 175-184.
- Hünük, D. (2006). ‘‘Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması’’, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnceoğlu, M. (2004). Tutum, Algı, iletişim, Kesit Tanıtım Ltd. Şti, Ankara.
- Jaureguy, C.D. (2013). ‘‘6th grade elementary student’s attitudes towards running activities in physical education: a preliminary study’’ Unpublished master’s dissertation, California State University, Sacramento.
- Kangalgil M.; Hünük D. & Demirhan, G. (2006). ‘‘İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması’’ Spor Bilimleri Dergisi, 17(2), 48-57.
- Kannan, B. (2015). ‘‘Attitude of higher secondary students towards physical education’’. International Journal of Teacher Educational Research, 4(1), 19-25.
- Karabulut, Ö. (2019). ‘‘Sporcuların sportif sürekli kendine güven düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi’’ (İstanbul/Bağcılar Örneği).Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Keskin, N.; Öncü, Küçük. & Kılıç, S. (2016). ‘‘Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlikleri’’, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.14 (1) 93-107
- Koçak, E. (2002).‘‘Erzurum ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin incelenmesi’’, Yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Koçyiğit, B., Çimen, E. & Karakuş, S. (2018). ‘‘12-14 yaş grubu hentbol ve tenis sporcuların fiziksel ve antropometrik ve motorik özelliklerinin karşılaştırılması’’, Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(SI1), 14-25.
- Koçyiğit, B.; Kumartaşlı, M.; Orhan, H. & Yılmaz, E. (2020). ‘‘Badminton Antrenmanlarının Dikkat Düzeyi ve Reaksiyon Zamanı Üzerine Etkisinin İncelenmesi’’ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(2), 40-54.
- Lackovic-Grgin, K. & Dekovic M. (1990). ‘‘The contribution of significant others to adolescents’ self-esteem, Adolescence’’, 25 (100), 839-846.
- Özgüven, İ.E. (1998). Psikolojik testler , Pdrem Yayınları, Ankara.
- Öztürk, A.; Bayazıt, B. & Gencer, E. (2016). ‘‘Judocuların Problem Çözme Becerilerinin Ve Sportif Güven Düzeylerinin İncelenmesi’’ (Trabzon Olimpiyat Hazırlık Merkezi örneği). Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(2): 145-51.
- Özdiñç, M (2020). ‘‘Fiziksel Aktivite ve Uyku Kalitesi’’ (Ed. Hüseyin Tolga Esen, Varol Tural), Spor ve sağlık alanında bilimsel çalışmalar 2 içinde (s.53-69). Gece Kitaplığı, Ankara.
- Pepe, O.; Taşkıran, C.; Pepe, K. & Çoksevım, B. (2011). ‘‘Attitude of First Grade Teachers of Primary Education Schools Related to Physical Education and Sport Lessons Ovidius University Annals,’’ Series Physical Education and Sport / Science, Movement and Health Vol. 11, issue 2; pp:221-228.
- Ramsey, V. (2012). ‘‘Urban middle school African American girls’ attitudes towards physical education and out-of-school physical levels’’ Unpublished doctoral dissertation, Columbia University, New York.
- Ryan, S.; Felimng, D. & Maina, M. (2003). ‘‘Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes’’, Physical Educator. vol:60, s:28-42.
- Sherif, M. & Sherif, C.W. (1996). Sosyal psikolojiye giriş II, (Çev: M. Atakay ve A. Yılmaz). Sosyal Yayınlar, İstanbul.
- Silverman, S. & Scrabis K.A. (2004). ‘‘A review of research on instructional theory in physical education 2002-2003’’, International Journal of Physical Education, 41(1), 4-12.

Slutzky, C.B.; & Simpkins, S.A. (2009). ‘‘The Link Between Children’s Sport Participation and Self-Esteem: Exploring The Mediating Role of Sport Self-Concept’’. *Psychology of Sport and Exercise*, 10: 381–389.

Turan, M.B.; Usufu, O.; Koç, K.; Karaoğlu, B. & Ulucan, H. (2018). ‘‘Profesyonel Futbolcularda Sporda İnsan Hakları Tutumu ve Özgünlük Düzeylerinin İncelenmesi’’, *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* Vol:3, Issue: 4, pp:1-18.

Türkay, İ.K. (2020). ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Benlik Saygısı ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’’, *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi* 2020, Cilt 3, Sayı 1, ss:108-117

Türker, A. & Özaltın T. G. (2015). ‘‘Turizm Çalışanlarının Boş Zaman Tutumlarının Ölçülmesi’’, *Muğla Örneği. Celalabat-Kırgızistan: Akademik Bakış Dergisi*, 51, s.522

Uluişik, V.; Beyleroğlu, M.; Suna, G. & Yalçın, S. (2016). ‘‘Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Burdur il merkezi örneği)’’ *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5092-5106. Doi:10.14687/jhs. v13i3.4026

Yıldırım, F. (2013). ‘‘Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi’’, *Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin*

Yıldız, Ö. & Güven, Ö. (2013). ‘‘Beden eğitimi dersi Öğrenci Değer Yönelimi ölçme aracının geliştirilmesi’’, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(11), 28-42.

